

[Poul Hansen (Kalundborg).]

Som sagt, det ejendommelige i disse sager er den omstændighed, at politikere, der principielt hævder et synspunkt, i praksis følger et ganske andet. Mere afgørende er det jo imidlertid, at pressens arbejde med denne sag påny har afsløret, i hvor høj grad vort samfund er gennemsyret af prisaftaler og andre konkurrencebegrænsende aftaler. Aftalerne er for så vidt ikke ulovlige; der er kun tale om lovbrud, når de ikke indregistreres, og når de indeholder urimelige bestemmelser. Men spørgsmålet er jo, om det i disse år har været muligt for prisdirektoratet at føre den nødvendige kontrol med aftalernes bestemmelser. Socialdemokratiet er ikke principielt imod en fornuftig ordning og fordeling af produktionen, men vi er i høj grad mod aftaler, som samtidig tillader såvel de produktive virksomheder som handelsleddene at tilmåle sig urimelige fortjenester på forbrugernes bekostning.

Hele dette forhold understreger efter min opfattelse det rigtige i, at der er nedsat en trustkommission til undersøgelse af disse spørgsmål, og det henleder vor opmærksomhed på, at der i den samlede samfundshusholdning ikke alene er mulighed for besparelser i statsadministrationen, men også indenfor den almindelige vareomsætning. Jeg skal dog gerne erkende, at disse sidste sparemuligheder i modsætning til besparelserne på statsbudgettet ikke kan frisættes indenfor den periode, vi har diskuteret i disse dage, nemlig tiden indtil udgangen af 1951. I den henseende deler disse muligheder skæbne med det syn, som det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard oprullede for vore øjne i slutningen af sin tale i fredags. Det ærede medlem talte om øget produktionseffektivitet, og den er vi jo alle enige om at tilstræbe, men i det omfang, det ærede medlem synes at forestille sig den, kan den efter min opfattelse først gøre sig gældende på noget længere sigt. Vi befinder os jo her på et område, hvor selv nok så rigtige og nok så strålende taler i dette høje ting ikke kan gøre det.

Jeg vil gerne gå lidt nærmere ind på det ærede medlems betragtninger, men først vil jeg gerne gøre en bemærkning i anledning af, at det ærede medlem hr. Erik Eriksen

forleden nævnte skibsreder A. P. Møllers udtalelser om dansk skibsproduktions halvering overfor den svenske produktions fordobling. Efter min opfattelse må det siges, at hr. A. P. Møllers indlæg hverken var helt retfærdigt eller særlig betimeligt. Man må på den ene side have for øje, at svenske skibsværfter under krigen havde bedre muligheder for at følge med, end de danske værfter havde, og på den anden side, at der er en vis forskel i sammensætningen af den tonnage, der bygges henholdsvis i Sverige og Danmark; det er f. eks. ikke det samme at bygge tankskibe og at bygge passagerskibe. Men selv med dette taget i betragtning må det erkendes, at der foreligger et problem for de danske værfters vedkommende, og dette problem er for længst taget op, idet Arbejderbevægelsens Erhvervsråd på Dansk Smede- og Maskinarbejder Forbunds foranledning har rejst det i arbejdsmarkedskommissionen. Et særligt udvalg har udarbejdet et responsum herom, og på dette grundlag er der nu, som man vil vide, aftalt en konference med de interesserede parter om hele problemet. Man kan derfor nok stille det spørgsmål, om det nu var helt vel overvejet, at A. P. Møller udsendte sin artikel på et tidspunkt, da problemet altså var taget op til behandling. Jeg nævner dette, fordi denne sag viser arbejderbevægelsens praktiske interesse i produktionsproblemerne, og der kunne nævnes andre, som ligeledes er taget op af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, f. eks. tekstilspørgsmålet. Når der derfor i det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaards omtale af produktionsproblemet lå ligesom en undertone af bebrejdelse mod arbejderbevægelsen for at interessere sig for lidt herfor og for at være for konservativ og for tøvende, synes jeg, man kan melde hus forbi. Det kan godt være, at vor tankegang ikke i alle henseender falder sammen med det ærede medlems, men det behøver jo da endelig ikke at betyde, at det er os, der er konservative. Det kan også godt være, at vi ikke fra arbejderbevægelsen har rejst spørgsmålet med samme fanfareklang, som det ærede medlem har en lykkelig evne til at omgive sine tanker med, når han fremsetter dem i det høje ting; den kan jo til tider bevirke, at tankerne forekommer mere nye, end de er. Til gengæld har måske nogle